Päiväys
6.2.2023

Diaarinumero
1505/2022

JULKINEN KUULUTUS

Valitus vesilain mukaisesta päätöksestä

Vesilain 15 luvun 3 §:n mukaan Vaasan hallinto-oikeuden on annettava lupaviranomaisen, valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vesilain nojalla antaman päätöksen sekä ojitustoimituksessa annetun päätöksen johdosta jätetty valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Tieto kuulutuksesta on julkaistava hankkeen vaikutusalueen kunnissa noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

6.2.2023

Valituksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

Valituksen tiedoksisaantipäivä on 13.2.2023.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuteen on jätetty valitus Itä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä 24.11.2022 nro 73/2022 vesilain mukaisessa hallintopakkoasiassa. Päätös koskee vaatimusta vedenoton kieltämiseksi Kannantakaisen lammesta ja osittain korvaavan vedenoton järjestämiseksi Sylkynjärvestä, Savonlinna. Itä-Suomen aluehallintovirasto on hylännyt hakemuksen.

Valitusasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja valitus pidetään nähtävillä 6.2. – 6.3.2023 Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla *(https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/valituskuulutukset.html)*. Hallinto-oikeuden verkkosivuilla valitus on ilman liitteitä. Tieto kuulutuksesta on julkaistava Savonlinnan kaupungissa.

Hallintolain 62 b §:n mukaan julkisen kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan tiedot julkaistaan, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Henkilötiedoista julkaistaan kuitenkin ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot.

Mahdollisuus vastineen antamiseen

Vaasan hallinto-oikeus varaa asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, tilaisuuden vastineen antamiseen. Mahdollinen vastine tulee toimittaa hallinto-oikeuteen **viimeistään 6.3.2023**. Vastapuolelle ja viranomaisille varataan erikseen tilaisuus vastineen antamiseen.

Vastineeseen on merkittävä sen tekijän nimi, postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite. Vastineessa on ilmoitettava asian diaarinumero 1505/2022.

Kiinteistön osaomistajaa pyydetään antamaan tieto kuulutuksesta myös kiinteistön mahdollisille muille omistajille ja haltijoille.

Vaasan hallinto-oikeus
Kuulemiskanslia, 029 56 42623

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla:
https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/

Puikkari Oy
Y-tunnus 0944474-0 Helsinki
[redacted]

Vaasan hallinto-oikeus
PL 204, 65101 Vaasa
vaasa.hao@oikeus.fi

Vantaa 20.12.2022

VALITUS
Itä-Suomen Aluehallintoviraston päätös nro 73/2022, dnro ISAVI/3411/2022

Vaatimukset (täydennetty ja tarkennettu)

Aluehallintoviraston päätös perustuu vesi- ja ympäristölain säädösteen virheelliseen, suppeaan ja yksipuoliseen tulkintaan. Lainsäädäntö antaa mahdollisuuden täysin päinvastaiseen ratkaisuun.

Uudistamme aikaisemmat Itä-Suomen Ely-keskukselle ja Aluehallintoviranomaiselle lähettämämme pyynnöt puuttua Kerigolf Oy:n golfkentän kasteluvedenottoon,Kannantakainen-nimisestä järvestä Savonlinnan kaupungin Kerimäen alueella.

Pyydämme hallinto-oikeutta ratkaisemaan, noudatetaanko tämän luontokatoa ja ilmeistä ympäristövahinkoa aiheuttavan mittavan vedenoton ratkaisemisessa uutta vesilakia (2011), ympäristönsuojelulakia (2014) ja luonnonsuojelulakia 1996 sekä näihin lakeihin perustuvia asetuksia ja viranomaismääräyksiä.

Vaadimme, että Kerigolf Oy velvoitetaan selvittämään Kannantakaisen vesihoidollinen tila ja seuraamaan ja tarkkailemaan vedenottoa ja sen vaikutuksia voimassa olevan vesilain säädösten mukaisesti, ottamaan jatkuvia veden sekä järven ranta-alueiden analyyseja ja tekemään ennaltaehkäiseviä ja jälkikäteisiä hoitotoimenpiteitä, joilla suojellaan Kannantakaisen monimuotoista bioversideettiä ja joilla toimenpiteillä estetään järven ekologoisen tilan jatkuva heikkeneminen sekä myös palauttamaan Kannantakaisen järven aikaisemmat kalastus- ja virkistyskäyttömahdollisuudet. Kerigolfin tulee raportoida ennen ja jälkeen golfkauden järven tilasta ja tehdyistä hoito- ym. toimenpiteistä vesialueen omistajalle ja viranomaisille.

PERUSTELUT

1. Tausta golfkentän vedenotolle
Täysimittainen golfkenttä rakennettiin Kerimaa alueelle vuosina 1988-1989. Kolmannes Kerigolfin tulevasta golfkenttä-alueesta oli vuokrattu Paradise Keriland yhtiöltä (alueen nykyinen omistaja on Puikkari Oy), loput golfkenttä alueet olivat Kerigolfin omia maa-alueita, joissa oli runsaasti

vedenottoon sopivia pikkujärviä. Golfkentän rakentaminen tapahtui kiireellä, suurella innolla ja kunnan päättäjien vahvalla tuella, mutta vastoin silloisia kaavamääräyksiä ja hakematta silloin tai myöhemminkään golftoiminnalle vesilain, ympäristönsuojelulain ja luonnonsuojelulain mukaisia viranomaislupia. Vedenotto täysimittaiselle golfkentälle järjestettiin kokonaisuudessaan ulkopuolisen yrityksen omistuksessa olevasta Kannantakainen järvestä. Muitakin järviä ja vedenottomahdollisuuksia olisi ollut. Koska täysimittainen golfkenttä on jo vedenottomääriensä perusteella merkittävä vesistöhanke, lupa olisi vanhankin vesilain perusteella pitänyt hakea Mikkelin lääninhallitukselta. Tiedossa olevien selvitysten mukaan Kerigolf ei tällaista lupaa hakenut ja kenttä rakennettiin voimassa olevien kaavamääräysten vastaisesti.

Kerimaa-tila ja siihen sisältyvä Kannantakainen järvi siirtyi Puikkari Oy:n omistukseen vuonna 1994, josta alkaen Puikkarin ja Kerigofin välillä oli runsaasti maanomistukseen, vuokra-alueeseen, kaavoituskustannuksiin ja osapuolien liiketoimintoihin liittyviä erimielisyyksiä. Erimielisyydet ratkaistiin laajalla Puitesopimuksella vuonna 2009. Eräänä kohtana sopimukseen sisältyvä vedenottolupa oli osa kokonaissopimusta. Puitesopimuksen vedenottoa koskevalla rajoittavalla ehdolla korostettiin sitä, että omistajan lupa vedenoton osalta ei ollut riittävä vaan tarvittiin myös viranomaisluvat.

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan vesialueen omistajan sopimuksessa antama lupa on ollut riittävä golfkentän nykyisen suuruiselle vedenotolle, vaikka vedenoton todellisesta määrästä ei vesialueen omistajalle ole koskaan esitetty varmennettuja mittaustuloksia eikä niitä ole tämän prosessin liiteasiakirjoissakaan. Joka tapauksessa vedenotto on mittavaa muutoinkin kesän kuumimpana aikana ollen yli 500 kuutiota vuorokaudessa.

Golfyhtiön vedenotto tarkoittaa 30 vuoden ajan kestänyttä merkittävää vesitaloushanketta, jota toteutetaan ilman viranomaislupia ja ilman omistajan mahdollisuutta puuttua syntyviin epäkohtiin ja kontrolloida vedenottoa tai vaikuttaa vedenoton vahinkoihin ja haittavaikutuksiin. Haitat koskevat muitakin kuin vesialueen omistajaa. Loppujen lopuksi vesialueen omistajan ainoa mahdollisuus vaikuttaa vedenoton haittoihin oli tehdä ilmoitukset valvoville viranomaisille (Ely-keskus ja Avi).

2. Puitesopimus 2009 - [redacted] vedenottoon sisältyvä rajoittava ehto

Puikkarin vaatimuksesta Puitesopimuksen vedenottoa koskevaan kohtaan lisättiin määräys siitä, että kasteluveden ottamisessa huomioidaan vesi- ja ympäristölait. Suppealla lisäyksellä tarkoitettiin viranomaisluvan hakemista ja sitä, että toiminnassa noudatetaan golfkenttien normaaleja käytäntöjä ympäristösuojelun ja muun vastuullisuuden osalta. Rajoitusklausuulilla ei niinkään viitattu tietyn vuoden vesilakiin, luonnonsuojelulakiin ja ympäristönsuojelulakiin, jotka tietysti golfyhtiön muutoinkin olisi pitänyt huomioida toimintaa aloittaessaan ja sen jatkuessa, vaan klausuulilla viitataan yleisesti laajempaan ympäristöä koskevaan lainsäädäntöön ja sen kehittymiseen myös tulevaisuudessa.

Erityislaatuinen Kannantakainen järvi on ollut Kerimaa-alueella käytössä alueen matkailu- ja majoituspalveluiden tuottamiseen ja käyttämiseen jo useita vuosia ennen golfkentän perustamista ja rakentamista. Kannantakaisella on ollut mahdollista kalastaa, pilkkiä, uida ja veneillä jo ennen vesialueen siirtymistä Puikkari Oy:n omistukseen 1994. Puikkarin omistusaikana 2000-luvun puolivälissä, ennen puitesopimuksen solmimista, Kannantakainen järvestä kehitettiin Puikkarin toimesta erityinen kalastuksen ja erityisesti perhokalastuksen harrastus- ja kilpailupaikka istutetuille lohikaloille. Järveen on istutettu vuosina 2006-2019 kirjolohia, taimenia, nieriöitä ja harjuksia. Ahven-, hauki- ja särkikannan lisäksi Kannantakaisessa on elänyt mm. oma alkuperäinen siikakanta. Puikkarin vuokralaisena oleva matkailuoperaattori on järjestänyt Kannantakaisella

useita Suomen mestaruus perhokalastuskisoja ja muita kalastustapahtumia. Koekalastajamme ovat raportoineet, että Kannantakaisen alkuperäinen siikakanta on todennäköisesti hävinnyt.

Puitesopimuksessa on selvästi tarkoitettu, että Kerigolf hakee viranomaislupaa vedenottamiselle. Luvassa hakijan tulee kuvata uskottavasti vedenoton vaikutukset kalataloudelle, virkistyskäytölle ja järven monimuotoisen eliöstön suojelulle ja dokumentoida raportointi- ja valvontajärjestelmä.

Runsaan vedenoton aiheuttamaan kesäaikaiseen vedenvähyyteen viitaten vesialueen omistaja on velvoittanut golfyhtiön kesällä 2021 hakemaan puuttuvaa viranomaislupaa sekä järjestämään kesäaikana korvaavan vedenoton. Korvaavaan vedenottoon golf aluksi suostuikin, mutta peruutti sitten itse laatiman lisävedenottosuunnitelmansa. Korvaava vedenotto olisi parantanut vallitsevaa tilannetta huomattavasti.

Jos Aluehallintoviraston antama päätös jää voimaan, Kerigolf on saamassa takaperoisella tavalla merkittävän vedenotto-oikeuden ikään kuin vesialueen omistaja olisi nyt jälkikäteen hakenut vedenottoluvan golfyhtiön puolesta ilman asiaankuuluvaa golfyhtiön dokumentointia.

Tällainen luvanhakuprosessi ei ole lainmukainen eikä hyväksyttävä. Aluehallintaviraston päätös ei sisällä uskottavaa vesialueen hoitoa eikä välttämättömiä ympäristönsuojelullisia tarpeita eikä raportointia vesialueen omistajalle ja viranomaisille.

Kerigolf on kieltäytynyt viranomaisluvan hakemisesta, jonka johdosta Puikkari on peruuttanut oman suostumuksensa vedenottoon sopimusrikon perusteella. Kerigolfilla ei siten tällä hetkellä ole vesialueen omistajan suostumusta vuoden 1961 vesilain edellyttämällä tavalla. Asia on toki riitainen, mutta Aluehallintovirasto ei voi tulkita, että kiistaton lupa olisi olemassa. Asia on tulkinnanvarainen myös vesilain muiltakin osin, joten Aluehallintoviraston olisi ollut syytä tehdä toisenlainen päätös ja perustelu.

Aluehallintovirasto esittää, että sen ei kuulu ratkaista sopimusriitaa, mutta se ei voi myöskään tulkita kiistaa toisen osapuolen eduksi. Aluehallintovirasto ei voi perustella päätöstään omistajan suostumuksella eikä pitää sitä ratkaisunsa pohjana. Aluehallintovirastolla olisi ollut oikeus edellyttää luvanhakua, jolloin asiassa edes ratkaisevaa se onko vedenotolle vesialueen omistajan lupa vai ei. Aluehallintoviraston olisi huomioida tiedossa oleva todennäköinen ympäristövahinko. Vesialueen omistajalla Puikkari Oy:llä ei ollut sopimusta tehdessään vuonna 2009 tiedossa kaikkia vedenoton ja vedenottoon liittyviä tai myöhemmin kehittyviä vaikutuksia, haittoja ja riskejä. Sen vuoksi sopimukseen lisätty rajoitus oli suppea mutta velvoittava.
Kerigolfin vastuuhenkilöillä on ollut tämä golftoimintaan ja vesitaloushankkeisiin liittyvä laaja lainsäädännöllinen tietous ja velvollisuus seurata toimintansa vaikutuksia. Samana vuonna 2009, jolloin Puikkarin ja Kerigolfin välinen Puitesopimus solmittiin, ilmestyi Suomen Golfliiton ensimmäinen painos ympäristökäsikirjaa (Laukkanen, Kristiina; Saarinen, Osmo & Walden, Harri. 2009. Golfkentän ympäristökäsikirja. Suomen Golfliitto).

Kerigolf ei ole noudattanut oman lajiliittonsa suosituksia vedenotolle ja ympäristönsuojelulle. Kerigolf on eräässä vastineessaan todennut, että golfliiton säännöt ja suositukset ympäristöasioista eivät ole heitä sitovia. Tällainen suhtautuminen kuvastaa golfyhtiön asennetta ympäristön suojeluun.

Tässä ote golfliiton ympäristöliiton käsikirjasta (tummennus allekirjoittaneen):
Vedenotto: *Kenttien lähellä on tavallisesti järviä, jokia tai erilaisista pieniä puroja, joista vettä voidaan pumpata käyttöön.* ***Varsinkin pienissä vesistöissä veden käyttöä saattaa hankaloittaa veden laadun***

muutokset kastelukauden aikana.
Jos vesistöstä ei saada vettä riittävästi, voidaan vettä kerätä erilaisiin altaisiin tai padottuihin purouomiin, jotka voivat samalla toimia pelikentän vesiesteinä ja parantaa oikein suunniteltuina alueen maisemallista kokonaisuutta. Myös pohjaveden pinnan pitäminen ylhäällä ns. säätösalaojituksen avulla parantaa kentän vesitaloutta. Oikealla suunnittelulla voidaan myös valumavedet kerätä talteen ja käyttää niitä kastelussa.
Seisovien vesivarastojen käyttö edellyttää hajuja vedenlaatuongelmien välttämiseksi kunnossapitoa ja hoitoa mm. vettä kierrättämällä ja ilmastamalla

Täysimittaisen golfkentän kastelu pohjavedellä ***edellyttää käytännössä aina vesioikeuden lupaa, koska vesioikeuden lupa tarvitaan, jos pohjavettä on tarkoitus ottaa yli 250 m3/ vrk.*** *Jos pohjavesiesiintymä on luokiteltu yhdyskuntien vedenhankintakäyttöön soveltuvaksi, luvan saanti saattaa eri syistä hankaloitua. Pohjaveden käyttöä kasteluun saattaa hankaloittaa sen laatu. Varsin usein pohjavesi sisältää runsaasti veteen liuennutta rautaa, joka saostuessaan saattaa aiheuttaa putkien tai suuttimien tukkeutumista. Pohjaveden pH voi olla kasteluun sopimaton, jolloin on syytä happamuuden säätöön käytön yhteydessä. Varsinkin rannikkoalueilla pohjaveden syövyttävyyttä saattaa lisätä korkea alunasuolapitoisuus. Pohjaveden sisältämä suola voi vaikuttaa haitallisesti myös ruohon kasvuun. Vesijohtovettä käytetään muutamilla kentillä varajärjestelmänä täydentämään muuta vedensaantia, ja vain poikkeustapauksissa se on ensisijainen vesilähde.*

Kerigolffilla on ollut mahdollisuus ja velvollisuus hakea lupaa jo kentän perustamisvaiheessa 1988-9 ja nimenomainen velvollisuus hakea sitä viimeistään pian sen jälkeen kun puitesopimus oli allekirjoitettu vuonna 2009.

Kerigolf ei lupahakemusta tuolloin tehnyt eikä tehnyt sitä sen jälkeenkään, kun Puikkari vaati viranomaisluvan hankkimista vuonna 2021. Tuohon aikaan Kannantakainen järvessä oli tapahtunut huomattavaa luontokatoa erityisesti kalaston suhteen. Puikkarin käsityksen mukaan ympäristövahinkoja on tapahtunut myös muulle bioversideetille. Kannantakaisen pohjavesi on suurelta osin hapetonta ja eliöstö kuollutta (käsitys perustuu laitesukeltajan havaintoon ja kalastajien kokemukseen). Vesi on poikkeuksellisen sameaa ja silminhavaittavasti täynnä pieniä humushiukkasia. Normaalisti Itä-Suomen harjulammet ja -järvet ovat erittäin kirkasvetisiä. Kalaston hyvinvoinnin varmistamiseksi vesialueen vastuullinen hoito olisi tarvinnut alusta alkaen mm. ilmastamista (hapettamista) ja muita toimenpiteitä kuten Golfliiton ympäristökäsikirjassakin todetaan. Golfyhtiön vedenotto koskee vain pintavettä eikä se kierrätä järven pohjavesiä. Kalojen elinolosuhteet ovat heikentyneet vuosien kuluessa dramaattisesti.
Vastuu vesialueen hyvinvoinnista on ollut yksiselitteisesti Kerigolfilla toiminnanharjoittajan selvilläolovelvoitteen perusteella (ympäristönsuojelulaki).

Analyyseja, tutkimustuloksia ja muuta hoitodokumentointia ei ole tehty tai ainakaan ei ole toimitettu vesialueen omistajalle eikä niitä ole ollut tämän prosessin liitteinä aluehallintovirastollekaan. Pelkät golfyhtiön väitteet vastuullisesta ja seurannasta eivät tässä tapauksessa ole uskottavia. Tarvitaan luotettavaa seurantaa, tutkimuksia, mittauksia ja dokumentointia.

Kerigolfin saama taloudellinen hyöty – omistajan luvan jatkuminen
Lupahakemuksen laiminlyöminen ja [redacted](+ alv ja vesiyhtiön perusmaksut). Muunkinlaisia mahdollisuuksia vedenoton järjestämiselle ja monipuolistamiselle olisi ollut, mutta ne olisivat vaatineet kalliita investointeja.

Golfyhtiön saama taloudellinen hyöty vedenotosta ilman ympäristövastuuta ja istutus- ja muita huoltovelvollisuuksia on merkittävää. Kerigolf ei ole käyttänyt kustannus- ja investointisäästöjä vedenhankintansa monipuolistamiseen ja tasaamiseen, vedenoton haittojen seurantaan tai näkyvään vahinkojen ehkäisyyn, Kannantakaisen ekologisen tilan kunnostamiseen eikä virkistyskäytön tai kalastuksen jatkuvuuden turvaamiseen.

[redacted]Puikkari on ilmoittanut antavansa uuden luvan vedenotolle, kunhan lupahakemus tehdään ja golfyhtiö ottaa vastuun vedenoton ympäristövaikutuksista.

3. Luvan tarpeellisuus – lakien soveltaminen

Vaikka Aluehallintovirasto on perustellut, että tässä vireillepanossa noudatetaan vuoden 1961 vesilakia eikä viranomaislupaa tarvita, on laillisesti mahdollista ja jopa välttämätöntä noudattaa uuden vesihuoltolain pakottavia voimaantulosäännöksiä: 19 luku, pykälät 5, 9, 10, 15, 16 ja 17.

Erityisen huomattavaa on myös se, että Etelä-Savon Elykeskus on antanut asiasta kaksi keskenään ristiriitaista lausuntoa..

Onko Kannantakainen järvi, lampi, lähde tai kluuvijärvi?

Tällä kysymyksellä on käsiteltävänä olevassa asiassa suuri merkitys vesilain soveltamisessa. Kannantakaiseen ei johda lasku- eikä nousujokea. Sen vesivaranto on täysin sadeveden ja ennen kaikkea järven pohjassa olevien useiden lähteiden varassa.

Aluehallintovirasto toteaa päätöksessään, että Kannantakainen ei ole lähde perustelematta toteamustaan. Kannantalainen täyttää selkeästi lähteen määritelmät.

Esim google-haku:
***Lähde** voi olla pieni vetinen silmä rehevällä maalla **tai suuri kuin lampi tai järvi**. Pienimmät saattavat pulputtaa vain keväisin. Kunnon lähteessä pinta pysyy suhteellisen vakaana. Joskus pienellä alalla on useita eri **lähteitä**, silloin aluetta kutsutaan lähteiköksi.*

Suomen tunnetuin lähde Sulaojan lähde Utsjoella on yli hehtaarin suuruinen pohjavesialue. Se on täysin verrattavissa Kannantakaiseen, jonka vesi tulee maanalaisista lähteistä ja sijaitsee pohjavesi 2-alueella.

Vesilaki 1961, 1 luku 15 a §:
Toimenpide, joka vaarantaa enintään kymmenen hehtaarin suuruisen fladan tai kluuvijärven taikka muualla kuin Lapin maakunnassa enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven säilymisen luonnontilaisena, on kielletty riippumatta siitä, aiheutuisiko siitä edellä 15 §:ssä tarkoitettu seuraus.

Vesilaki 2011: 2 luvun 11 §
*Luonnontilaisen **enintään kymmenen hehtaarin suuruisen** fladan, kluuvijärven tai **lähteen** taikka muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevan noron tai enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven **luonnontilan vaarantaminen on kielletty**.*

Lupaviranomainen voi yksittäistapauksessa hakemuksesta myöntää poikkeuksen 1 momentin kiellosta, jos momentissa mainittujen vesiluontotyyppien suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu. Jos 1 momentissa tarkoitettu seuraus aiheutuisi hankkeesta, johon on haettu tämän lain mukaista lupaa, lupa-asian yhteydessä on viran puolesta tutkittava kysymys poikkeuksen myöntämisestä. Poikkeuksesta on soveltuvin osin voimassa, mitä lupaviranomaisen luvasta säädetään.

Wikipedia kertoo luonnonlähteistä:
*Luonnonlähteitä muodostuu kun sadevesi hakeutuu kallioperän ruhjeeseen, **harjuun** tai muuhun maaperän huokoiseen osaan ja kun pohjaveden pinta leikkaa maanpinnan tason. Lähde voi olla silmäkkeinen, niin sanottu allikkolähde, vettä tuottava tihkupinta, hetteikkö tai purolähde. Purolähde alkaa pohjaveden purkautumiskohdasta, allikkolähteessä taas pohjavesi purkautuu ensin pieneen vesialtaaseen, josta lähtee puro.*
Hetteikkölähteessä vesi tihkuu maanpinnan läpi, tällainen lähde voi olla moniosainen lähteikkö. Pohjaveden yläpuolisten maakerrosten päällä olevaa vettä sanotaan orsivedeksi. Keidaskin voi olla lähde. ***Lähteitä purkautuu paitsi maan pinnalle, myös vesistöjen pohjalle.***

***Sulaojan lähde** (pohjoissaameksi Suttesgáldu[1] tai Galbmagáldu[2]) on suuri, lampimainen lähde Utsjoella. Se sijaitsee kantatie 92:n varrella kymmenisen kilometriä Karigasniemestä itään. Lampi on noin 250 metriä pitkä ja leveimmillään 50 metriä leveä.[1]*

Puikkarin käsityksen mukaan 4,4 hehtaarin suuruinen Kannantakainen on lähde. Se on todennäköisesti Itä-Suomen suurin lähde ja siinäkin mielessä merkittävä ja erityislaatuinen.

4. Aluehallintoviraston perustelu – vahinko vain yksityiselle

Aluehallintovirasto perustelee, että koska sopimus on tehty vanhan vesilain (1961) mukaan ja koska vedenotosta haittaa aiheutuu vain yksityiselle, joka luvan on antanut, ei lupaa tarvita.

Aluehallintoviraston perustelu ei sovellu luvan tarpeettomuuden perusteluksi. Perusteluhan tarkoittaa, että vaikka vahinkoa toiminnasta on tapahtunut, oli se sitten minkä suuruinen tai laatuinen tahansa, toiminnanharjoittajan ei tarvitse sitä huomioida koska vahinkoa on aiheutunut vain omistajalle.
Aluehallintovirasto ei perustele tarkemmin, miten se on päätynyt siihen, että valituksessa kuvatut vedenoton ongelmat ovat vain omistajan ongelmia.

Kyseessä ei ole haitta ja vahinko vain vesialueen omistajalle (Puikkari Oy). Vahingot aiheutuvat **ensisijaisesti** luonnolle ja vesialueen ainutlaatuiselle suojelun tarpeessa olevalle bioversideetille ja kalastolle sekä vesialueen virkistyskäytölle, uimareille, kalastajille, kaavoitetun ranta-asemakaava-alueen muille kiinteistönomistajille ja alueen majoitus- ja matkailutoiminnan asiakkaille, erityisesti Puikkarin vuokralaiselle Kerimaan Lomakeskus Oy:lle. Kerimaa-alueella on lähes 100 kiinteistönomistajaa. Kannantakaisen rannalla on 6 laituria eri omistajien omistuksessa ja kymmenkunta perhokalaslaituria. Vahinko kohdistuu siis useille yksityishenkilöille, kahdelle yritykselle ja yleiselle edulle.

Luonnonsuojelu ja luontokadon estäminen on tietysti ensisijainen näkökulma. Vedenkorkeuden voimakas vaihtelu (golfin ilmoituksen mukaan – 6 ja -35) on merkittävä. Kuivina kesinä vedenpinnan lasku on huomattavasti enemmän. Vedenvähyydellä on haitallinen vaikutus vesikasvustoon, kalojen, vesilintujen ja muun eliöstön elinoloihin.

Todettakoon, että ei edes maa- ja vesialueen omistaja saa aiheuttaa vahinkoa luonnolle ilman seuraamuksia.

Ainutlaatuiselle Kannantakainen järvelle on aiheutunut vuosien kuluessa suuren mittaluokan vahinko (kalakuolemat, järvenpohjan hapettomuus, pitkälle kehittynyt ravinneköyhyys sekä järveä kolmelta sivulta kiertävien golfväylien lannoittamisesta mahdollisesti aiheutuvat fosfori-, typpi- ja nitraattipitoisuudet). Vanhan vesihuoltolain 3 luku 15 § ei sovellu perusteluksi luvan tarpeettomuudelle vaan paremminkin pykälä tukee luvan välttämättömyyttä. Vahinkojen laajuuden selvittäminen ja estäminen kuuluu toiminnanharjoittajalle (Kerigolf) ja toiminnan valvonta Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Ely-keskukselle.

Kerigolfin itse ilmoittaman vedenoton määrä on huomattava, etenkin kun se kohdistuu pääosin parille kesäkuukaudelle ollen siis usein vähintään n. 500 kuutiota vuorokaudessa tai huomattavastikin enemmänkin. Hälyttävän suuri on vedenotosta aiheutuva kesäaikainen vedenpinnan aleneminen.

Mikäli tulkitaan, että Kerigolfilla olisi vanhan lain mukainen peruste tai oikeus ottaa vettä Kannantakaisesta, valvovat viranomaiset (Ely ja Avi) voivat kuitenkin soveltaa uuden vesihuoltolain 3 luvun 21 § ja 23 §:n mahdollisuutta tarkistaa lupaehtoja ja antaa uusia määräyksiä.

Lisäksi uuden vesilain mukaan on mahdollista ja jopa välttämätöntä noudattaa uuden vesilain voimaantulosäännöksiä: 19 luku, pykälät 5, 9, 10, 15, 16 ja 17.
Näillä säädöksillä lisätään toiminnanharjoittajan (vedenottajan) velvollisuuksia kuten Puikkari on edellyttänyt.

Vaikuttaa siltä, että Aluehallintoviraston päätös on räätälöity erityisesti siten, että Kerigolfin ei tarvitse hakea viranomaislupaa muiden golfkenttien tapaan eikä tarvitse huolehtia lakiin tai muuhun valvontaan perustuen vedenottonsa aiheuttamista ongelmista.

5. Ympäristö- ja luonnonsuojelulliset näkökohdat
Ympäristönsuojelulain osalta Aluehallintovirasto perustelee, ettei sillä ole toimivaltaa antaa asiassa hallintopakkomääräystä ympäristönsuojelulain nojalla.
Tämä on ilmeistä vähättelyä viraston toimivallasta, vaikkakin varsinaisen hallintopakon osalta niin saattaa olla.

Ympäristönsuojelulain 3 luku 21 §:
Aluehallintovirasto toimii valtion ympäristölupaviranomaisena siten kuin aluehallintovirastoista annetussa laissa (896/2009) ja sen nojalla säädetään. Lisäksi aluehallintovirasto käsittelee toimivaltaansa kuuluvat ilmoituksenvaraista toimintaa koskevat asiat. Aluehallintovirasto tukee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Ympäristösuojelulaki 2000 ja 2014, mm. selvilläolovelvollisuus
Kerigolf rikkoo selvästi ympäristönsuojelulain 5 § (aikaisempi laki vuodelta 2000) ja 6 §:ää (nykyinen laki vuodelta 2014) selvilläolovelvollisuutta.

Nykyisen ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa *ympäristövaikutuksista*, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten

vähentämismahdollisuuksista. Tätä velvollisuutta kutsutaan nimellä *selvilläolovelvollisuus.* Kyse on yleisluonteisesta velvoitteesta, mutta sen perusteella voidaan kuitenkin määrätä hallinnollinen velvoite. Kyse ei siten ole vain yleisestä tai periaatteellisesta ohjenuorasta, vaan konkreettisesti toiminnanharjoittajaa velvoittavasta velvollisuudesta.

Aikaisemmin esittämäämme ja edellä oleviin perusteluihin viitaten pyydämme Vaasan hallinto-oikeutta kumoamaan Itä-Suomen aluehallintoviraston päätöksen ja velvoittamaan Kerigolf Oy:tä hakemaan vedenotolleen vesilain mukaisen luvan.

Kohteliaimmin

[redacted]
Puikkari Oy, [redacted]
[redacted]

Liitteet:
Aikaisemmin toimitetut liitteet
Kerimaan aluekartta (teema: Kannantakaisen keskeinen sijainti rantakaava-alueella)